

det vilde man med nogen Ret kunne kalde dem for Folkekirkens Kirkegaarde. Her ejer i Virkeligheden Kommunen alle Kirkegaardene, som i dette Øjeblik benyttes af Folkekirken, og som, hvad jeg godt ved, indvies til Kirkegaarde for Folkekirken. Nu forudsætter Lovforslaget i § 6 eller omtaler, at der kan indrettes kommunale Begravelsespladser med lige Adgang for alle Kommunens Beboere til at blive begravede der. Men i Virkeligheden er det jo en Ordning, som eksisterer. Ved at vedtage § 6 vilde man altså kun indskrænke en Ret, slet ikke give en Ret; thi det er utvivlsomt, at Københavns Kommune kan indrette i Morgen, om den vil, en Begravelsesplads for alle Kommunens Beboere; hvorledes den bliver at benytte, er et andet Spørgsmaal. Man kan ikke fratage Kommunen den Ret i og for sig at indrette saadanne Begravelsespladser. Naar her altså staaer, at det kun er paa Andragende af en Kommunalbestyrelse, at Ministeren kan tillade, at der i en Kommune anlægges saadanne kommunale Begravelsespladser, saa indskrænker man en bestaaende Ret, idet man giver det i Ministerens Haand, om han vil tillade det eller ej. I dette Øjeblik er der ingen, der kan indvende noget imod, at Københavns Kommune indretter en almindelig offentlig Begravelsesplads, hvor man kan begrave de Folk, der ønskes begravede der.

Jeg vilde ønske, at den højtærede Minister i Stedet for at indskrænke sig til at tage et meget moderat Forslag fra den mest, tror jeg, moderate Retning indenfor det kirkelige Udvalg og forelægge det paa Tingets Børd, havde udarbejdet et selvstændigt Forslag, hvor han havde sat det i Spidsen, som nu kun fremtræder som en Art Tilladelse i § 6, altså havde foreslaaet at indrette saadanne offentlige Begravelsespladser her i Landet. Naar det siges i Biskoppens Skrivelse, at det vel er det rette, at der skete en saadan Omdannelse af Folkekirkens Kirkegaarde, men at man ikke kunde gaa med dertil, fordi det kun er et Mindretal, der forlanger det, saa er det jo ikke Spørgsmaalet, om det er et Flertal eller et Mindretal, der forlanger det; det, som Spørgsmaalet drejer sig om, er, hvad jeg ogsaa tror, det ærede Medlem (Fr. Petersen), der først talte, gjorde sig til Talsmand for, om Ret og Billighed taler for denne Ordning. I Virkeligheden er jo den borgerlige Begravelse kommen frem, og den kommer stærkere frem, jo mindre Hindringer man

lægger i Vejen derfor. Indtil i Øjeblikket har det været saaledes, at Kirken paa alle Maader har søgt at indskrænke den borgerlige Begravelse her i Landet. I samme Øjeblik, som der aabnes Adgang dertil paa bedre Vilkaar end før, fri Adgang dertil, saa vil naturligvis de borgerlige Begravelser stige i Antal, akkurat som hvis det havde lykkedes at indføre borgerligt Ægteskab — det er jo mere lysteligt at tale om end Begravelser; det gør mig ondt, at det første Lovforslag paa dette Omraade, Landstinget faar forelagt, er et Forslag vedrørende Begravelser, jeg haaber ikke, det skal være symbolsk senere hen ved Behandling af andre Forslag — altså, hvis det var lykkedes at indføre borgerligt Ægteskab, vilde naturligvis ogsaa de borgerlige Ægteskabers Antal være steget. Jeg tror ikke, man i Øjeblikket kan drage nogen Slutning af, hvorledes Befolkningen stiller sig til den borgerlige Begravelse. Der er Krav derom og Trang dertil, og det er det, der har fremkaldt om end med Ulyst fra Kirkens Side dette Kompromis.

Nu forelægges der gennem dette Lovforslag Forslag til 3 forskellige Arter Begravelser. Den første er den, der finder Sted i Folkekirken under Præsternes Medvirken. Jeg skal derom ikke sige noget videre; den forekommer mig ikke at have andet end ren indre kirkelig Betydning. Jeg har undret mig noget over Bestemmelsen i § 1, at det kun er Lægmand, der høre til Folkekirken, som maa tale ved saadanne Begravelser; det er ikke noget videre humant Standpunkt. Jeg saa i Dag i et Blad, at den norske Digter Bjørnstjerne Bjørnson havde talt ved en Begravelse, hvor først Sognepræsten havde talt over en af hans Venner, en afdød Distriktslæge. Hvis nu Bjørnstjerne Bjørnson var udtraadt af Folkekirken — jeg tror ikke, at han kan siges ifølge sin Overbevisning at høre til den —, vilde det saa virkelig her i Landet blive nægtet ham at tale ved sin Vens Begravelse, fordi Sognepræsten havde talt? Man skulde ikke synes, at det i og for sig var et human og rimeligt Standpunkt fra Folkekirkens Side at staa paa. — Det er den første Form af Begravelse, her foreslaas. Den anden er den Form, som kaldes borgerlig Begravelse, hvor Folkekirkens Medlemmer ogsaa begraves uden Præsternes Medvirkning. Det er §§ 2 og 3, der handle om den, de høre i Virkeligheden sammen, og jeg forstaar ikke ret, hvorfor de ere adskilte i Lovforslaget. Der foreslaas det, at saa-